

SERGEANT HENRI AUGUSTE DE BRUYNE.

door Rudolf WEISE.

Ten geleide.

Juli 1926, het Oostends schepencollege beslist na tussenkomst van de "Koloniale der kust" de, in het plan van aanleg van de nieuwe Vuurtorenwijk voorziene, Amerikalaan om te dopen tot de "Sergeant De Bruynestraat".

Ooit al eens op de Vuurtorenwijk door deze "Sergeant De Bruynestraat" gewandeld? U ooit afgevraagd wie hij was en waarom deze straat zijn naam draagt? Neen? Laat mij dan de ouderen onder u even het geheugen opfrissen, de jongeren wat meer vertellen over deze heldhaftige Vlaamse militair en Kongopionier.

Hendrik De Bruyne.

De Bruyne Henri Auguste wordt geboren te Blankenberge op 02 februari 1868. Zijn vader August De Bruyne is onderwijzer, zijn moeder Louise Marie Proot is huishoudster. Hij brengt zijn jeugd door te Blankenberge waar hij lagere school loopt. Daarna doet Hendrik, zoals hij zichzelf liever noemt, middelbare studies aan het Atheneum te Brugge.

Op 16 oktober, 18 jaar oud, treedt hij in dienst bij het 2e Linieregiment waar hij de lessen volgt aan de regimentsschool. Hij staat bekend als een energiek en volhardend man. Op 01 januari 1887 wordt hij korporaal benoemd, op 01 april 1888 sergeant. Op 30 juni van hetzelfde jaar gaat hij in dienst van de Onafhankelijke Kongostaat. Op 14 september 1889 scheept hij te Liverpool in aan boord van de "Nubia" die hem naar Kongo brengt. Aangekomen te Boma wordt hij aangeduid voor het Lualabadistrict, de zogeheten Arabische zone, in Oost-Kongo. Wanneer hij in de post van Stanley Falls aankomt verneemt hij dat hij aangeduid is om dienst te doen als adjunct van Commandant Lenger, resident te Bena-Kamba. Hij komt er aan op 19 februari 1890.

Bena-Kamba ligt op zes dagen mars van het kamp van de Arabier Faki, zoon van Mserera. Het kamp ligt op de linkeroever van de rivier Lomami. Op 12 december 1891 ontmoet De Bruyne er Dr. Hinde, een Canadese arts, die door de Belgische antislavenvereniging naar Kongo gestuurd is. Hij heeft als opdracht contact te zoeken met de Arabieren van de Lomami. Samen met zijn brevet van onderluitenant (1) overhandigt hij De Bruyne het bevel zich naar Kasongo te begeven om er de lokale resident, Luitenant Joseph François Lippens, te vervoegen die ziek is.

Luitenant Lippens.

Lippens Joseph François is geboren te Brussel op 10 oktober 1855. Hij doet zijn middelbare studies aan het Koninklijk Atheneum te Brussel. Op 17 oktober 1870 neemt hij dienst bij het 2e regiment artillerie. Op 02 januari 1872 wordt hij onderofficier. Twee jaar later, op 26 maart 1874, gaat hij over naar het 1e regiment artillerie met de graad van 1e wachtmeester. Op 25 juni 1881 wordt hij onderluitenant benoemd en gaat hij over naar de spoorwegcompagnie.

(1) Het was gebruikelijk dat blanken in Kongo, in verband met het voeren van het bevel over inlandse troepen, tot een hogere rang bevorderd werden dan deze waarmee ze in België bekleed waren.

SERGEANT HENDRIK DE BRUYNE

Congopionier. Blankenberge 02-02-1868-Kasongo 01-12-1892.

GEBORTEAKTE SERGEANT HENDRIK DE BRUYNE

Nij
Geburte:

Ten jaer achtien honderd acht en zestig den dertien Februaris ten vijf uuren, na middag voor ons Corneil Abrahams Schepers Ambtenaar des Burgershamels der Gemeente van Hambrecht, is vercheeren Augustus De Bruyngeboore, wijer, oud twee en dertig jaer, geboren te Gêde, en woonende in de Gemeente van welken ons heft verhoord een kind, een sechsmannelijk, gekucht geboren den twintien Februaris ten twaalf uuren half na middag in zyn huis staande in de Lange straat, in de Parochie van Sint Janskerke der parochie van de Sint Petruskerke, oud dertig jaer, huishoudster, geboren in de gemeente van de Sint Petruskerke, en woonende te Gêde, ten twaalf uuren half na middag heeft te willen zyn de voorname van Moore Auguste. De voorname versterking en versterking gedaan in de tegenwoordigheid van tante Estelle, Louis, Driebergen, oud negen en dertig jaer, en Carolus de Langhe, Aukende, oud twee en vijftig jaer, beide woonende in de Gemeente. De vader en de ysting hebben daer aelt out in de Gemeente, na gedine leening

St. Doornik
De Schepers, Ambtenaar des Burgershamels

De Schepers, Ambtenaar des Burgershamels
Nij

OVERLIJDENSAKTE SERGEANT HENDRIK DE BRUYNE

AKTE
AN OVERLIJDEN
copie d'un
ACTE DE DÉCÈS

N° 76.

anteekeningen
ANNOTATIONS

Ten jare achttien honderd zes en negentig, den *vingt-cinquième* jour du mois de *mars*,

L'an mil huit cent nonante *sept*, le *sept* devant *W. Heugere Camille Auguste*

gillen, ambtenaar van den
Officier de l'état

burgerstand der gemeente *de Houvelle Bovers*, ont comparu les nommés province *West-Vlaanderen*,
civil de la commune *de Houvelle Bovers*, *publins de la Flandre*

hèbben de overlijdensakte opgemaakt van *Simon De Bruyne Joseph, âgé de 72 ans, capitaine Com^d de la force*

accidentals, *accidentals, âgé de 72 ans, sous-Intendant de 3e classe, lesquels nous ont déclaré que le*

publique, et de *Ben de Scheppe*, *Ben, âgé de 62 ans, sous-Intendant de 3e classe, lesquels nous ont déclaré que le*

nommé *De Bruyne Ben Auguste*, âgé de *vingt-quatre* ans, sergent *overlijden*

in deze gemeente, den *vingt-cinq* jour du mois de *decembre*, mil huit cent quatre-*vingt-douze*

de ligne de l'armée belge, domicilié à *Blankenberghe*, est décédé *en*

à *Hassonghe*, le *premier* jour du mois de *decembre*, mil huit cent quatre-*vingt-douze*

vingt-douze, le défunt *était* *wonende* *célibataire*, il *était* né à *Blankenberghe*, ses père et

mère sont *Auguste et Troot Louisa*. Ses pièces suivantes ont été présentées par les comparants.

Une décision de *M. le Gouverneur Général*, en date du *17 janvier 1895*, autorisant l'inscription

de l'acte, après l'expiration des délais légaux. En foi de quoi le présent procès-verbal a été signé par

nous et les témoins après que connaissance leur en a été donnée. Signature des témoins: *S. Simon*

Ben de Scheppe, Officier de l'état civil, *Camille Heugere*. Pour copie certifiée conforme: *Officier*

de l'état civil, *Camille Heugere Houvelle Bovers*, le *36 mars 1895*. *Tu pour* *légalisation* de la

Gelaan in dubbel ten gemeenschuize, na ons van gemeld overlijden verzeerd te hebben, op verklaring

van *signature de Ben Auguste Camille Heugere, Officier de l'état civil, à Houvelle Bovers Bova*, le

18 avril 1895, *le* *Gouverneur Général*, juren, *wonende* *le Directeur de la justice, M. C. Schoffen*.

en van *Pour copie certifiée conforme. Au nom du Secrétaire d'Etat, le Secrétaire Général, (S) Ad. de Cuvelier*

Tu pour *légalisation* de la *jaren, wonende* *signature de M. de Cuvelier, apposé d'autre part, beno*

En na lezing der tegenwoordige akte, hebben wij onderzocht *le 10 juillet 1896. Pour le Directeur des affaires*

étrangères: *le Directeur, M. Brule Crable*. Pour copie conforme. Approuvé la radiation de *souvent* *huit*

mois dans l'acte ci-dessus, *S. Echevin, Officier délégué de l'état civil de la ville de Blankenberghe*.

Heugere

Hij neemt dienst met de rang van luitenant bij de Kongo Vrijstaat en scheept op 02 februari 1887 in te Antwerpen. Bij zijn aankomst te Boma krijgt hij opdracht zich met de "*Ville de Bruxelles*" naar Leopoldstad te begeven. Op 10 november wordt hij ter beschikking gesteld van de Commandant van het Bengaladistrict. Het daaropvolgende jaar wordt hij er districtcommissaris 2e klas benoemd. Wanneer zijn eerste term afloopt vertrekt hij op 05 februari 1890 met de "*l' Elise*" uit Banana in verlof naar België.

Luitenant Joseph LIPPENS.

Op 03 september 1890 vertrekt hij terug naar Kongo aan boord van de "*Lulu Bohlen*". In hoedanigheid van districtcommissaris wordt hij vervolgens naar de onrustige Arabische zone gestuurd. Te Leopoldstad moet hij een tijd halt houden wegens een ernstige dysenterie. Terug op weg naar Stanley Falls steekt de ziekte opnieuw de kop op. Erg verzwakt en koortsig komt hij te Kasongo aan waar hij zijn functie van resident opneemt.

Hij heeft de reputatie niet al te zachtzinnig met de inboorlingen om te springen. Lippens krijgt er de pokken en er treden longproblemen op. Bovendien krijgt hij opnieuw dysenterie en leverontsteking. Hij is zeer zwaar ziek en daardoor gedoemd tot inactiviteit. Het is in deze ellendige omstandigheden dat De Bruyne de ongelukkige Lippens op 06 januari 1891 te Kasongo aantreft. Vanaf dan zal het noodlot beide mannen ongenadig achtervolgen tot hun bitter einde op 01 december 1892.

Een brief.

De Bruyne is op 12 december 1891 te voet uit Bena-Kamba naar Riba-Riba vertrokken. Vanaf Riba-Riba vervolgt hij zijn reis via de Lualabarivier tot Kasongo waar hij op 06 januari 1892 aankomt. Het heeft de ganse reis geregend. De Bruyne beklagt zich hierover in een brief die hij op 18 maart van uit Kasongo richt aan een vriend te Blankenberge. Uit de brief, die hierna woordelijk weergegeven wordt, blijkt dat hij, alhoewel wat ontheemd, interesse betoont in het Blankenbergs politiek leven, de lokale etnografie en dat hij bovendien erg Vlaamsgezind is.

Kassongo, 18 maart 1892.

Geachte Vriend,

Ik heb de eer u te melden dat ik uwen brief gedagteekend den 27/2-91 te Kassongo ontvangen heb. Ik kan u niet genoeg bedanken, en ik heb dus de gelegenheid te zien dat gij uwen dapperen vriend noch niet vergeten heb. Ik lees in uwen brief dat zij mij in mijne geboorteplaats reeds dood verklaarden, wie heeft het dus in den kop gestoken zulke eene droeve mare te verspreiden? Ik verneem met veel vreugde dat gij een goed nummer getrokken heb, ik wensch er u uit ganscher harten geluk over. J. Wagenaere is dus pijot, hoe stelt hij het in Gent. Doe hem mijne groetenissen. Gij zijt dus op het ambacht gegaan. Gij hebt er reeds het handje van weg! Ik zal mijn best doen om u eenen papegaai te bezorgen.

De dood van mijnen vriend P. Willems heeft mij diep getroffen. Welke onvoorzichtigheid heeft de ongelukkige om Godes wil toch begaan!! Wat is er van G. Notebaert, (2) J. De Reese, Bullijnck, Van Hoorne, enz. geworden! Biedt hun mijne groetenissen aan a.u.b. Laat mij eens weten wie er zich heeft voorgesteld als liberaal, wie als katholiek. Ik heb dit reeds alles vergeten, gij begrijpt dat zeker wel het is bijna 3 jaar dat ik mijn beschaafd land heb verlaten.

Geachte Vriend,

Ik heb de eer u te melden dat ik uwen brief gedagteekend den 27/2-91 te Kassongo ontvangen heb. Ik kan u niet genoeg bedanken, en ik heb dus de gelegenheid te zien dat gij uwen dapperen vriend noch niet vergeten heb. Ik lees in uwen brief dat zij mij in mijne geboorteplaats reeds dood verklaarden,

Het is dus niet wonderbaar dat men in het hart van Afrika, waar men om zoogezegd met niemand in betrek staat en slechts met wilden omtegaan heeft men gansch in alles ten achteren blijve! Gij hebt dus met eenige wakkere mannen een nieuwe maatschappij opgericht ten einde onze dierbare moedertaal overal te doen rondklinken en zegepralen.

Ik kan u niet genoeg mijne dankbetuiging er over uitdrukken en ik maak de vurigste wenschen opdat uwe maatschappij den hoogsten graad bestijge. Wie staat er aan 't hoofd. Geeft mij eens eenige namen der leden?

Gij vraagt mij een uitgebreide beschrijving van de streek waar ik gevestigd was. Ik heb aan C. Declercq een verslag gezonden over den grond, de bewoners, hunne zeden (physiek en moraal) enz. Vraag hem van mijnentwege dat hij u den brief eens voorleze. Hij houdt vele belangrijke dingen in.

(2) Waarschijnlijk heeft hij het hier over Gustaaf Notebaert die op 20 april 1885 ingehaald werd als burgemeester van Blankenberge.

César Claeys heeft dus een plezierreisje tot in Blankenberghe ondernomen. Hoe stelt hij het. Gij hebt zeker niet vergeten eene vlaamsche pot op mijne gezondheid te drinken. Zijn tijd is dus bijna vervlogen. Heeft hij nu een gedacht gevat van in dienst te gaan van den ijzerenweg. Bemint hij het stielkje van zijn vader niet meer. Ik bid u dus mij met den volgenden courier veel nieuws te zenden. Gij hebt zeker wel vernomen dat ik nu Bena-Kamba heb verlaten. Ik bevind mij thans in Kassongo waar ik het gansch goed stel. Mijne gezondheid laat tot nu toe hoegenaamd niets te wenschen. Ik heb nog 1 jaar en half bijgeteekend. Dat is immers geene eeuwigheid want de tijd trekt hier spoedig voorbij. Ik ben van Bena-Kamba te voet naar Riba-Riba gegaan, van Riba-Riba heb ik mijne reis op de Lualaba tot aan Kassongo voortgezet. Den 12 december heb ik Bena-Kamba verlaten en den 6 januari-92 ben ik hier aangekomen. Vraag inlichtingen hier over aan mijne ouders. Ik heb mij over mijne reis niet te loven gehad daar het bijna gedurig regende. De Lualaba (Congostroom boven het Stanley Fallsstation) is moeilijk bevaarbaar door zijne watervallen en snelopen. Zijne oevers zijn zeer schilderachtig en sterk bewoond. De streek is hier overal aan de Arabieren onderworpen.

inz. César Claeys heeft dus een plezierreisje tot in Blankenberghe ondernomen, hoe stelt hij het. Gij hebt zeker niet vergeten eene vlaamsche pot op mijne gezondheid te drinken. Zijn tijd is dus bijna vervlogen. Heeft hij nu een gedacht gevat van in dienst te gaan van den ijzerenweg. Bemint hij het stielkje van zijn vader niet meer. Ik bid u dus mij met den volgenden courier veel nieuws te zenden.

Kassongo bevindt zich op 2½ uur van den Lualaba verwijderd. De stad is op eene helling gebouwd. Zij is de verblijfplaats van Tippto-Tippto. Rond de stad bemerkt men overgrootbouw rijstvelden. Men treft hier koeien, schapen, geiten, ezels, hennen, eenden, enz. aan. Er heeft hier eene dagelijksche markt plaats.

Ik sluit dus mijnen brief die ik twijfel niet, u zeer tevreden zal stellen. Doet de vurigste groetenissen aan vrienden en kennissen. Vergeet niet vele complimenten aan uwe moeder te doen. Ik wensch u allen een lang leven.

Uw vriend
Hendrik De Bruyne
Onderluitenant
van den Onafhankelijken Congostaat
te Kassongo (Lualaba Congo).

Te Kasongo.

Zoals gemeld in de brief ligt Kasongo op een helling, het is een centrum voor slavenhandel en de residentie van Tippto-Tippto. De Bruyne noemt hem Tippto-Tippto. Het is een bijnaam voor Hamed Bin Mohammed el Murjebi, een gearabiseerde slavenhandelaar en Swahilichef. Hij is een Zanzibariet van Arabisch-Afrikaanse afkomst. Henry Morton Stanley, wiens echte naam John Rowlands is,

noemt hem intelligent, energiek, net en voorkomend.

In 1887 sluit de nog zwakke Kongo Vrijstaat met hem een overeenkomst. In deze overeenkomst wordt Tippo-Tip benoemd tot gouverneur van het district Stanley Falls, de latere Oostprovincie en Kivu. In 1890 trekt hij zich terug en draagt het bewind over aan zijn zoon sultan Sefu. Die is echter in opstand gekomen tegen de blanke indringers en bereidt zich voor op een aanval tegen de troepen bevolen door Dhanis en de officieren Scheerlinck, Doorme, Hinde en Gillain.

Sefu is namelijk erg verbolgen wegens de afvalligheid aan de Arabische zaak van Ngongo Lutete een chef van de Ba Tetela en vazal van Tippo-Tip. Die heeft na een paar nederlagen tegen de Kongolese weermacht een akkoord met de staat gesloten. In 1894 zal hij echter dit akkoord opzeggen en beginnen aan een reeks strooptochten in Baloebagebied. In de zomer van 1894 wordt Ngongo Lutete gevangen genomen, ter dood veroordeeld en terechtgesteld.

In werkelijkheid is resident Lippens de gijzelaar van Sefu en van bij zijn aankomst is dit eveneens het geval met sergeant De Bruyne. Lippens wiens hart en nieren reeds door zijn ziekte aangetast zijn is gedwongen tot immobilisme. In een brief die hij de 06 oktober 1892 zendt aan luitenant Jean Désiré Scheerlinck en Dr.Hinde die zich op dat ogenblik reeds te Kolomoni bevinden laat hij verstaan dat hij Sefu's gevangene is en bedreigd wordt met executie. Dat hij vreselijk ziek is, dag en nacht onder bewaking staat, mishandeld en beledigd wordt, dat men zijn huis in brand heeft gestoken en dat alleen een mirakel hen nog kan redden. Hij meldt hem ook dat Sefu met 10.000 man, gewapend met geweren en sabels, Kasongo verlaten heeft voor Ikere met de intentie de rivier Lomami over te steken, de staatstroepen te verslaan en het gebied, dat hij beschouwt als zijn territorium, te heroveren.

De enige kans op redding voor de blanken, zegt Sefu, is Ngongo Lutete aan hem uit te leveren of hem zijn hoofd te sturen als bewijs van zijn dood en vervolgens het land te verlaten. In geval aan deze twee voorwaarden niet zou voldaan worden zouden de troepen van Sefu de Lomami overschrijden en de indringers aanvallen.

Luitenant Scheerlinck ontvangt de brief op 22 oktober 1892. Samen met Dr.Hinde, beslist hij zich zo snel mogelijk te gaan opstellen achter de Lomami (3) om zodoende de Arabieren voor te zijn. Op 26 oktober komen ze te Goia Moïassa, op de oever van de rivier, aan. Daar vernemen ze dat Sefu zijn prauwen gereed houdt voor de oversteek.

Op 29 oktober bereikt hen een ander bericht getekend De Bruyne dat hen meldt dat Sefu zijn troepenmacht heeft verdeeld om op drie plaatsen terzelfdertijd de rivier over te steken. De Bruyne bezweert hen Sefu nog niet onmiddellijk aan te vallen maar eerst te onderhandelen.

Op 14 november nieuw bericht van De Bruyne verstuurd uit Pena Kikanda op twee uren mars van de Lomami hen meldende dat hij van Sefu bekomen heeft als zijn gezant met Luitenant Scheerlinck te mogen onderhandelen en hem de voorwaarden van de sultan over te brengen die, meldt De Bruyne, zich een te belangrijke chef acht om zich persoonlijk te verplaatsen om met Scheerlinck te onderhandelen.

(3) De *Lomami* is een linker zijrivier van de Kongostroom waarin ze uitmondt bij Isangi. Ze loopt evenwijdig met de *Lualaba*, is ca. 1450 km. lang en stroomafwaarts van Likoto bevaarbaar.

Heldenmoed.

Geëscorteerd door 250 krijgers, vrouwen en kinderen begeeft De Bruyne zich naar de oever. Hij draagt een staatsvlag. De ontmoeting heeft plaats op 15 november rond 08.30u 's morgens. De Bruyne, die al vijf maanden gevangen zit, ziet er sterk vermagerd en verouderd uit, zijn uniform in lompen, op blote en bebloede voeten.

Op één meter afstand gevolgd door de Arabische Chef loopt hij naar de rivier zijn escorte aanmanend zich stilzwijgend op de achtergrond te houden. Op circa vijftien meter achter hem staat een groepje van een veertigtal Arabieren.

Het gesprek van oever tot oever neemt een aanvang. De Bruyne verzekert Scheerlinck dat de inlanders die hem vergezellen geen Frans verstaan en zij dus vrij kunnen spreken. Hij zegt vervolgens dat Sefu hem opdracht heeft gegeven zijn landgenoten te overtuigen om, met een escorte van maximum zes man, de rivier over te steken om hem in Ikere te ontmoeten voor een palaver. Daar het er vingerdik opligt dat dit een hinderlaag is weigeren Scheerlinck en Hinde vanzelfsprekend het aanbod zeggende dat Dhanis hen binnen een paar dagen zal vervoegen en dat ze geen volmacht hebben om met Sefu te onderhandelen.

Luitenant Scheerlinck haast zich vervolgens terug naar het kamp om Lippens een nota te schrijven. Dr.Hinde, het mogelijk overlijden van Lippens voor ogen, roept naar De Bruyne: "Kunt u zwemmen?" Hij antwoordt bevestigend, begeeft zich naar het water en begint zijn gewonde voeten te wassen. Dr. Hinde stelt daarop vlug een aantal scherpschutters verdekt op in het oevergewas en roept vervolgens: "Mijn schutters zitten verborgen in het gewas! Ik kan u redden! Spring in de rivier"!

Er volgt een vreselijke stilte die misschien een halve minuut duurt. In de overtuiging dat dit een zekere dood voor Lippens tot gevolg zal hebben weigert De Bruyne daarop zijn doodzieke overste en vriend te verlaten. Hij belooft echter te pogen te ontsnappen indien Lippens bij zijn terugkeer zou overleden zijn. Na een ultieme groet keert hij daarop kalm terug naar de Arabieren. Bij zijn terugkeer vindt hij Lippens nog in leven, maar volledig aan het einde van zijn krachten terug.

De moord.

Elf dagen na het mislukken van de onderhandelingen, op 26 november 1892, steken de Kongolese troepen onder bevel van Dhanis (4) de Lomami over, rukken binnen in de Arabische zone en leveren slag. Het wordt een bloedbad waarbij 3000 doden vallen. Deze veldtocht, die ook in 1893 wordt voortgezet, wordt de anti-slavencampagne genoemd maar had naast de onbetwistbare humanitaire doelstellingen ook politieke oogmerken.

Vóór de officiële verdeling van Centraal-Afrika wilde Koning Leopold II, soeverein vorst over de Kongo Vrijstaat, zich immers nog snel meester maken van gebieden waarop nog geen andere mogendheid aanspraken maakte.

Een deel van de verslagen Arabieren trekt zich terug op Nyangwe en Kasongo. Op 01 december 1892 vermoorden ze daar uit wraak Lippens en De Bruyne.

(4): Dhanis François Ernest, Baron, geboren te Londen in 1861 en overleden te Brussel in 1909. Trad in 1886 in dienst van de Onafhankelijke Kongostaat en bestreed tussen 1892-1893 met succes de slavenhandelaars. In 1895 wordt hij Vice-Gouverneur, in 1896 Gouverneur-Generaal van Kongo Vrijstaat benoemd.

De moordpartij speelt zich af als volgt. Twaalf Arabieren gewapend met messen verborgen onder hun kleren brengen een bezoek aan Lippens in zijn verblijf. De zieke Lippens weigert buiten te komen om hen te woord te staan. Zij beweren echter dat ze belangrijk nieuws hebben over een, hen door Sefu gemelde, veldslag. Daarop komt resident Lippens toch even buiten en terwijl hij zich met hen onderhoudt van op de veranda wordt hij bij verrassing aangevallen en gedood met messteken. Enkele van de moordenaars gaan daarop naar binnen waar ze De Bruyne aantreffen die aan het schrijven is. Voor hij weet wat Lippens overkomen is wordt hij eveneens vermoord. Hij is amper 24 jaar oud.

Van beide Belgen worden de handen afgehakt om aan Sefu en Mohara te Nyangwe gestuurd te worden. De machtige sultan Mohara, die over 12.000 goed getrainde en uitgeruste troepen beschikt, wil zich slechts bij de opstandige Sefu aansluiten wanneer beide blanken, afgevaardigden van de gehate staat, gedood zullen zijn. Het lichaam van De Bruyne wordt bovendien door zijn moordenaars in stukken gehakt.

Wanneer Sefu twee dagen later te Kasongo terugkeert geeft hij bevel de twee stoffelijke overschotten te begraven vóór de residentie van Lippens en op het graf een grafheuvel op te werpen.

De troepen van Dhanis verslaan de Arabieren te Chigi. Op 22 december verneemt hij de tragische dood van beide gijzelaars. Wanneer hij vervolgens op 17 april 1893 Kasongo verovert begeeft hij zich onmiddellijk met Scheerlinck, Hinde, Gillain, de Wouters en Doorme, naar de residentie van Lippens en De Bruyne. Hij laat hun lichamen opgraven, in de blauwe met gele ster versierde Kongolese vlag wikkelen, kisten en met militaire eer ter aarde bestellen in een gemetste grafkelder.

De Arabische legers verliezen Riba-Riba, Nyangwe en andere belangrijke centra en worden vervolgens voorgoed tot over het Tanganykameer verdreven.

Gerechtigheid geschiedt.

De moordenaars van wie de namen gekend zijn komen allen op noodlottige wijze aan hun einde. De chef van de bende, Kabwarri, wordt gedood in het gevecht van 26 februari 1893. In zijn hand klemt hij het geweer van Lippens. Vier anderen sterven aan de pokken. Een zesde wordt gedood te Nyangwe. De laatste zes worden gevangen genomen te Kasongo. Tijdens het daarop volgende proces slagen ze er echter in te ontsnappen.

Eén van hen verdrinkt wanneer hij een rivier oversteeft. Drie anderen sterven in gevechten in de loop van de volgende maanden. De twee laatsten tenslotte worden terug opgepakt, gevonnist en opgehangen. Gerechtigheid is geschied!

Eerbewijs.

Het meer dan edel en heldhaftig gebaar van sergeant De Bruyne die weigert te vluchten en zijn overste en vriend in de steek te laten wekt in Vlaanderen de diepste bewondering. Ter zijner eer richt zijn geboortestad Blankenberge op haar zeedijk het welbekende monument op. Het monument dat tijdens de Eerste Wereldoorlog zwaar beschadigd wordt, wordt heropgericht in 1921. De naam van de jonge held wordt ook aan een voornamelijk Blankenbergse straat gegeven en zijn portret krijgt een ereplaats in het Blankenbergse stadhuis. Ook Oostende betoont hem eer en zo komt het dat wij op de Vuurtorenwijk een "Sergeant De Bruynestraat" rijk zijn.

Gij die daar voorbijkomt, gedenk even deze moedige en loyale Vlaamse jongen die, toen hij de mogelijkheid kreeg zijn leven te redden, vastberaden aan Dr.Hinde antwoordde: "Neen, dank u, ik kan Lippens niet in de steek laten"!

Bronnen.

1. Als een wereld zo groot waar uw vlag staat geplant-Vita Foutry en Jan Neckers-1986.
2. Belgisch Koloniale Biografie-Volume 2-blz.113 en 638.
3. Onze Kongo-Hilde Eynikel-1983-blz.46 t/m 48.
4. Rood Rubber-Daniël Vangroenweghe-1985.
5. Straatnamen van Oostende van A tot Z-Daniël Deschacht-1998.

Foto's.

1. Foto Sgt.De Bruyne-Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA)-Tervuren.
2. Foto Lt.Lippens-zie referte 3 hiervoor-blz.48.

Documenten.

Registers Burgerlijke Stand Blankenberge akten 17 en 76 - Microfilms 1226361 en 1383078 - Rijksarchief Brugge.

-+=+=+=+=+=-